RAKENTAMINEN

Perinteistä puustoa. Arkkitehti Tapani Kivinen hyväksyisi maaseudulle vaahteroiden, kuusien ja koivujen rinnalle tuijat. Sivu 10

Huomio ulkovalaistukseen. Tuotantorakennusten valaistus suunnitellaan, mutta pihavalaistus unohdetaan. Sivu 11

Eristettä seinään. Aleksi Pylkkänen asentaa lämpöeristelevyä rivitalohuoneistoon Laukaan Leppävedellä. Sivu 13

KIMMO HAIMI

Lampolan rakentaminen sujui takaiskuitta ja melkein omin voimin, kertovat Hannu-Pekka Syrjälä ja Katja Sihvonen.

Yksinkertaista itse tehden

Yksinkertaisuus ja ympärillä oleva kulttuurimaisema olivat päällimmäisinä mielessä, kun Tammelassa ruvettiin rakentamaan lampolaa. Karitsoinnit on kylmässä lampolassa ajoitettu huhtikuulle.

TAMMELA (MT)
Konehalli isoilla ruutuikkunoilla. Se on ulkopuolisen ensimmäinen ajatus Syrjälän lampolasta Tammelan Portaassa.

Mielikuva ei ole kaukana totuudesta.

Lampola on 15 metriä leveä ja 40,5 metriä pitkä halli. Seinillä on lämmitettävät juomakupit, joiden luota saa myös letkuun vettä. Pistorasioita on runsaasti.

”Vettä ja sähköä pitää saada joka paikassa läheltä. Lisäksi tärkeää oli saada lämmin toimistokoppi”, kertoo **Katja Sihvonen**.

”Ja ruutuikkunat ja keltaiset ovet”, hän jatkaa nauraen.

Lampola on kylmä tila. Etenkin karitsointiaikaan, kun lampolassa ollaan melkein yötä päivää, lämmin toimistotila on tarpeen ihmisille.

Puu valikoitui rakennusmateriaaliksi kahdesta syystä. ”Puuta on omassa metsässä. Ja mielestäni rakennuksen on sovittava ympäristön kulttuurimaisemaan.”

Asvalttipohja on betonista pohjaa edullisempi ja helppo puhdistaa, toteaa isäntä **Hannu-Pekka Syrjälä**.

Lampolan rakentaminen aloitettiin kesällä 2011. Syksyllä 2012 saatiin eläimet sisälle. Rakennus valmistui tänä kesänä.

Paali kerran viikossa

Ruokintaratkaisusta tehtiin mahdollisimman yksinkertainen. Syynä olivat omat kokemukset.

Yrittäjillä on vuokralla sikala, jossa kaikki lampaat olivat ennen uuden rakennuksen valmistumista. Siellä on mattoruokkija.

Sen teettämä jokapäiväinen työ on raskasta etenkin karitsointiaikaan, Sihvonen sanoo. Uudessa lampolassa karsinoihin ajetaan säilörehupaali kerran viikossa.

Betonilattia on helppo puhdistaa. Katja Sihvonen tekee loppusiivousta painepesurilla.

Ruokintaratkaisun valintaan vaikutti myös tilan lammasrotu.

”Tämä ruokinta sopii texelille. Mutta säilörehun on oltava hyvää. Me olemme pellolla jo ennen lypsykarjatilallisia”, Syrjälä kertoo.

Lisärehua saavat vain karitsat ennen laitumelle laskua. Ne syntyvät huhtikuussa ja laitetaan toukokuussa laitumelle.

”Parhaiten kasvavat ne, jotka pääsevät heti laitumelle”, Sihvonen toteaa.

Siirrettäviä aitoja

Karsinat tehdään tarpeen mukaan siirrettävistä metalliaidoista. Niitä käytetään kesällä lampaiden kokoamistilan aitaamiseen.

Karitsointiaikaan käytetään myös puisia aitaelementtejä, jotka on rakennettu itse. Niillä rajataan uuhelle karitsoineen oma karsina muutamaksi päiväksi.

Lampolan kustannusarvio oli alle 150 000 euroa. Se ylittyi, koska harjua piti hajottaa lampolan tieltä.

Toisella puolella rakennuspaikkaa rajasi joki, jonka viereen ei saanut rakentaa.

Rakennus- ja ympäristölupa heltisivät helposti, kun vain noudatettiin vaatimuksia. Ympäristöluvan yrittäjät saivat kahdessa kuukaudessa.

Syrjälä ja Sihvonen ostivat ensimmäiset lampaansa vasta vuonna 2010. Silloin jouduttiin riittävään eläinmäärään pääsemiseksi ostamaan huonompiakin eläimiä.

Sen jälkeen yrittäjät ovat karsineet eläinainesta tiukasti. Eläinmäärän kasvattamista tärkeämpää on sen laatu, he tuumivat.

”Jos nyt ei karsita, ollaan vaikeuksissa muutaman vuoden päästä.”

HANNA SALONEN

Lampolan haluttiin sopivan Portaan kulttuurimaisemaan. Ruutuikkunoihin ja keltaisiin oviin on otettu mallia etelä-pohjalaisen emännän kotiseudun taloista.

Varastosta lampolaksi

TAMMELA (MT)
Syrjälän lampolan rakentaminen Tammelassa sai alkusysäyksen, kun tilalla huomattiin, miten yksinkertaiset lampolan vaatimukset ovat.

”Tämä lähti Katjan paimenkoirista”, selittää **Hannu-Pekka Syrjälä** ja katsoo puolisoaan **Katja Sihvosta**.

”Ei pitänyt olla eläimiä eikä luomua. Katja oli puhunut lampaiden hankkimisesta. Sitten näin Maaseudun Tulevaisuudessa jutun Aholan lammastilan lampolasta ja huomasin, etteivät lampaat vaadi paljon.”

Syrjälällä oli valmiina piirustukset viljavarastosta, jotka sitten muutettiinkin lampolan piirustuksiksi.

”Lampola on omasta päästä suunniteltu, ja sukulaiseni piirsi sen. Meillä oli vahva kuva, millainen siitä on tultava.”

Yksinkertaisuuden ajatus on kantanut niin hyvin, että pariskunnalla on uusi ympäristölupahakemus käsittelyssä. Toisesta lampolasta on tulossa samanlainen kuin valmistuneesta.

Ennen rakentamisen aloittamista pariskunta kävi katsomassa erilaisia lampolaratkaisuja sekä Suomessa että ulkomailla.

”Kierrelkää, ottakaa lampureihin suoraan yhteyttä”, neuvoo Syrjälä lampolan rakentamista suunnittelevia.

HANNA SALONEN

Lampolan ja kuttulan vaatimukset muuttuivat

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) on uudistanut asetuksen, jossa määritetään tuettavien lammas- ja vuohitalousrakennusten vaatimukset.

MMM kertoo tiedotteessaan, että aitausten ja karsinoiden on oltava tuettavissa rakennuksissa osittain suuremmat kuin eläinsuojelumääräykset edellyttävät. Asetuksessa säädetään myös ruokintapaikkojen mitoista.

Alkavaa kahdenkymmenen lampaan tai kymmenen vuoden ryhmää kohti on oltava yksi vesiastia tai juomanippa. Sairaskarsinoita on oltava vähintään viisi prosenttia kaikkien eläinten yhteenlasketusta tilantarpeesta.

Jos ruokinta tai juotto toimii sähköllä, sähkökatkosten varalta on oltava varajärjestelmä. Jos ruokinta tai juotto on automatisoitu, häiriöiden varalta on oltava hälytysjärjestelmä.

Ilmanvaihtojärjestelmän rakentamista määrittävät eläinten määrä ja koko sekä kaasuille ja epäpuhtauksille asetuksessa määritetyt enimmäisraja-arvot.

Uudet vaatimukset ovat tulleet voimaan elokuussa.

HANNA SALONEN

KOMMENTTI

Asetus oikoluvussa

Luin elokuun lopussa maa- ja metsätalousministeriön (MMM) asetusta lammas- ja vuohirakennusten tuettavasta rakentamisesta. Asetus oli annettu kuukautta aiemmin, ja se oli tullut voimaan elokuun 17. päivänä.

Sen seitsemänteen pykälään on kirjoitettu: ”Lampaiden ja vuohien ruokinta- ja juottopaikkojen tai -laitteiden on oltava – – sellaisia, että ne ovat kaikkien eläinten samanaikaisesti ulottuvilla – –.”

Samassa pykälässä, pari virkettä myöhemmin, todetaan: ”Jokaista alkavaa 20 lampaan ja jokaista alkavaa 10 vuohen ryhmää kohden on oltava vähintään yksi vesiastia tai juomanippa.”

Pyysin MMM:n virkamiestä kertomaan, edellytetäänkö sellaista juomapaikkaa, jonne jokaisella eläimellä on samanaikainen pääsy, vai riittääkö yksi juomanippa 20 lammasta kohti.

Virkamies selvitti nopeasti, että sanan ”samanaikaisesti” oli tarkoitus viitata vain ruokintapaikkoihin, ja että asetukseen tehdään tarkennus, kun sitä seuraavaksi uusitaan.

Mitäpä, jos sitä ennen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa elyssä luetaan virkkeistä ensimmäistä ja Pohjois-Karjalan elyssä jälkimmäistä?

Toteutuuko silloin alueellinen tasa-arvo kauhajokelaisen ja joensuulaisen lampurin välillä?

Miten on mahdollista, että kuukauden aikana kukaan millään hallinnon tasolla ei ole huomannut ristiriitaa asetustekstissä? Oliko toimittaja tosiaan ensimmäinen, joka sen huomasi?

HANNA SALONEN

Rakennustuotteiden vaatimuksiin tiukennus

EU tiukensi heinäkuun alussa rakentamisessa käytettäville materiaaleille ja välineille asetettuja standardivaatimuksia. Samalla aiemmin käytetyt kansalliset tuotehyväksynnät korvattiin eurooppalaisella CE-merkinnällä.

Tuotteessa oleva CE-merkintä osoittaa, että sen valmistaja vakuuttaa tuotteen täyttävän sitä koskevien EU:n direktiivien vaatimukset.

Yhtenäisen merkinnän tarkoituksena on taata ostajalle, että kaikille tuoteryhmän tuotteille asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset ovat samat tuotteen valmistusmaasta riippumatta.

Näin pyritään edistämään rakennustuotteiden vapaata liikkuvuutta EU:n jäsenmaasta toiseen.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen pitää lain mukaan seurata rakennustuotteiden käyttämistä. Jos viranomainen havaitsee rakennustuotteen tai CE-merkinnän käyttämisessä epäkohtia, sen pitää ilmoittaa niistä markkinavalvontaviranomaiselle.

Standardointisääntöjen noudattamista valvoo Suomessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

Aikaisemmin CE-merkintä on vaadittu muun muassa koneilta ja sähkölaitteilta, leluilta, henkilönsuojaimilta ja painelaitteilta.

MT